

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/50/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623216030
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5623216030.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Zuzany Krivdovej (sudkyňa spravodajkyňa), v sporovej veci žalobcu: Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov obce Liptovská Kokava, so sídlom Liptovská Kokava 376, IČO: 30 233 291, právne zastúpeného JUDr. Jiřím Martausom, advokátom, so sídlom Ul. 1. mája 113/19, Liptovský Mikuláš, IČO: 37 908 022, proti žalovanej: A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, E. F., zastúpenej splnomocneným zástupcom G. H. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, E. F., o zaplatenie 60,-Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/93/2023-65 zo dňa 30.01.2024, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
II. Žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1.
Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 60,-Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 01.01.2023 do zaplatenia (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu (výrok II.) s tým, že o výške náhrady trov konania bude súd rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením (výrok III.).

2.
Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že žalovaná je vlastníčkou rekreačnej chaty súpisné číslo XXXX, postavené na parcele č. 10375/9 zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. I.. Stavba rekreačnej chaty bola povolená rozhodnutím ONV – odbor výstavby v Liptovskom Mikuláši zo dňa 29.12.1970 o prípustnosti stavby. Listom zo dňa 10.10.2018 žalobca vypovedal zmluvu o nájme nehnuteľnosti (pozemkov) v celkovej výmere 615 m² z pozemku parcely č. E-KN 10375, k. ú. I., a to časť parcely ako bola zakreslená v situačnom pláne vyhotovenom dňa 29.07.2017 A. J. s tým, že nájomný vzťah zaniká uplynutím trojmesačnej výpovednej lehoty, ktorá začne plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení tejto výpovede.

Mal tiež preukázať, že žalovaná je podielovou spoluvlastníčkou spoločnej nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. I., pod poradovým číslom 1210 v spoluvlastníckom podiele 1620/11403264-in a rovnako podielovým spoluvlastníkom spoločnej nehnuteľnosti je aj žalobca, ktorý je súčasne aj pozemkovým spoločenstvom s právnou subjektivitou založeným podľa zákona č. 98/2013 Z.z. (správne má byť zákona č. 97/2013 Z.z. – poznámka odvolacieho súdu) o pozemkových spoločenstvách (ďalej aj len „ZoPS“), ktorému vlastníci spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti zverili túto nehnuteľnosť na účely spoločného obhospodarovania a užívania.

Podanou žalobou sa žalobca domáhal zaplataenia bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť na strane žalovanej užívaním časti spoločného pozemku zastavaného rekreačnou chatou žalovanej nad rámec jej spoluvlastníckeho podielu, a to vo výške obvyklého nájomného, t. j. 1 euro za jeden m2 zastavanej plochy. Medzi stranami sporu bolo sporné, o aký právny titul sa jedná, či ide o bezdôvodné obohatenie alebo sa jedná o náhradu škody.

Vychádzal z toho, že ak spoluvlastník neužíva alebo nemôže užívať spoločnú vec v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu bez toho, že by medzi ním a druhým spoluvlastníkom bola uzavretá nájomná, či iná zmluva, spočíva obohatenie druhého spoluvlastníka v užívaní väčšieho rozsahu predmetu spoluvlastníctva, než ktorý zodpovedá jeho spoluvlastníckemu podielu bez platenia úhrady za užívanie tohto podielu. Vzhľadom na to, že spoluvlastník, ktorý takto užíva vec nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, nie je schopný takto spotrebované plnenie v podobe výkonu práva nájmu vrátiť, musí poskytnúť peňažnú náhradu ako ekonomickú protihodnotu toho, čo nemôže byť vydané (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo/2616/1999 z 22.02.2001). V prípade, že fakticky existujúce pomery neumožňujú niektorému z podielových spoluvlastníkov plnú realizáciu práva užívať spoločnú vec v rozsahu určenom jeho podielom, má nárok na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady. Podielovému spoluvlastníkovi, ktorý užíva spoločnú vec nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu bez platenia úhrady za takéto používanie, vzniká bezdôvodné obohatenie, pokiaľ z dohody spoluvlastníkov, hoci uzavretej konkludentne, vyplýva niečo iné, napríklad že si za užívanie nad rámec zodpovedajúci spoluvlastníckemu podielu nebudú nič hradiť (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Odo/772/2005 z 30.10.2007).

Stotožnil so skutkovým tvrdením žalovanej, že táto je podielovou spoluvlastníčkou celej spoločnej nehnuteľnosti, nielen parcely č. E-KN 10375. Spoluvlastnícky podiel však neznamená, že podielový spoluvlastník má právo užívať konkrétne určenú časť spoločnej veci v rozsahu jeho podielu, pretože spoluvlastnícky podiel je ideálny. Podielový spoluvlastník sa nemôže rozhodnúť, že bude užívať konkrétnu časť spoločnej veci, ani keby zodpovedala výške jeho spoluvlastníckeho podielu.

V súdnej veci nebola sporná skutočnosť, že rekreačná chata vo výlučnom vlastníctve žalovanej je stavba postavená na lesnom pozemku (spoločnej nehnuteľnosti) na základe dlhodobej nájomnej zmluvy, ktorá bola vypovedaná zo strany prenajímateľa. Bolo preukázané, že predmetnú časť spoločnej nehnuteľnosti užíva výlučne žalovaná a ostatní podieloví spoluvlastníci sú tak z jej užívania vylúčení. Preto sa priklonil k názoru, že sú splnené zákonné predpoklady podľa § 451 Občianskeho zákonníka pre vznik bezdôvodného obohatenia získaného plnením z dôvodu, ktorý odpadol. Prospech žalovanej spočíval v tom, že táto užíva zastavanú časť spoločnej nehnuteľnosti, hoci nájomná zmluva bola vypovedaná a túto užíva bez toho, aby ostatným spoluvlastníkom poskytla primerané protiplnenie. Nestotožnil sa s obranou žalovanej, že právnym titulom užívania zastavanej časti je jej vlastníctvo, pretože spoluvlastnícky podiel žalovanej na spoločných nehnuteľnostiach je ideálny. Žalovaná ako členka pozemkového spoločenstva je oprávnená užívať celú spoločnú nehnuteľnosť, napr. na účely rekreácie, turistiky, zber plodov, rovnako má právo na podiel na zisku určeného podľa pomeru účasti člena spoločenstva na výkone práv a povinností. Ziskom spoločenstva môže byť kúpna cena za predaj drevnej hmoty, keďže v súdnom prípade sa jedná o lesné pozemky, ale ziskom je aj nájomné za plochy zastavané ostatnými rekreačnými chatami. Žalovaná sa tak podieľa na rozdelení zisku spoločenstva, hoci protihodnotu za ňou zastavanú plochou odmieta uhradiť. Aj keby podiel žalovanej na spoločnej nehnuteľnosti presahoval výmeru ňou zastavanej plochy, nezbavuje ju to povinnosti poskytnúť ostatným spoluvlastníkom peňažnú náhradu, rovnako ako ostatní podieloví spoluvlastníci poskytujú protihodnotu vo forme nájomného (alebo bezdôvodného obohatenia) za časti spoločnej nehnuteľnosti, z užívania ktorých je vylúčená samotná žalovaná.

Považoval za nepochybné, že užívanie veci nad mieru spoluvlastníckeho podielu bez poskytnutia primeranej náhrady je neprípustným obmedzením vlastníckeho práva. Za každé neprípustné obmedzenie vlastníckeho práva potom ostatným podielovým spoluvlastníkom patrí náhrada. Pretože táto nie je upravená žiadnym právnym predpisom, použijú sa ustanovenia svojou povahou najbližšie, teda ustanovenia § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Dospel k záveru, že v danom prípade sa nejedná o nárok na náhradu škody, pretože neboli splnené zákonné predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu. Zo strany žalovanej nedošlo k porušeniu žiadnej právnej povinnosti. K realizácii výstavby rekreačnej chaty právnymi predchodcami žalovanej

došlo na základe právoplatného rozhodnutia o prípustnosti stavby zo dňa 29.12.1970, t.j. ide o stavbu oprávnenú a zriadenú na spoločnej nehnuteľnosti na základe časovo obmedzeného práva.

Vychádzal z toho, že majetkovým vyjadrením nadužívania ako prospechu je peňažná suma, ktorá zodpovedá sumám vynakladaným obvykle v danom mieste a čase na užívanie veci aj s prihliadnutím na druh právneho vzťahu, ktorým sa spravidla právo užívania veci vzhľadom na jeho rozsah a spôsob zakladá; najčastejšie ide o nájomnú zmluvu, keď sa výška náhrady meria s obvyklou hladinou nájomného, ktoré by bol nájomca za normálnych okolností povinný plniť, ak by užíval vec na základe platnej nájomnej zmluvy (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo/2194/2009). V prípade užívania nehnuteľnosti sa výška prospechu spravidla určí na základe obvyklej výšky nájomného v danom mieste a čase.

Žalobca uniesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania výšky bezdôvodného obohatenia, keď vychádzal z ceny nájomov v danej lokalite za obdobné plochy zastavané ďalšími rekreačnými chatami, pričom výška nájomného bola stanovená najvyšším orgánom spoločenstva. Ide tak o cenu obvyklú v danom mieste a čase a za rovnaký spôsob užívania zastavanej plochy (rekreácia). Pretože podanou žalobou si žalobca uplatnil 60,-Eur (1 euro/1m²), hoci medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalovaná užíva viac, v sporovom konaní je súd žalobou viazaný, túto nemôže prekročiť a priznať viac.

Zároveň žalobcovi priznal uplatnené úroky z omeškania vo výške 8 % ročne zo súdom priznanej sumy od 01.01.2023, ktorých výška zodpovedá občianskoprávnym predpisom. Výzva na zaplatenie sumy 60,-Eur bola žalovanej vo forme faktúry č. 2V0168 zo dňa 28.09.2022 preukázateľne doručená, pretože na výzvu žalovaná reagovala emailom zo dňa 28.12.2022, že nárok neuznáva, pretože má za to, že je v rozpore s právnym poriadkom SR. Žalovaná bola preto povinná plniť dňom nasledujúcim po dni, keď ju žalobca vyzval na vydanie bezdôvodného obohatenia. Do omeškania sa tak dostala od 30.12.2022, ale žalobca si úroky z omeškania uplatnil až od 01.01.2023.

3.

Proti rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a priznal jej voči žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Rozsudku vytykala nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v tom, že užívaním plochy spoločnej nehnuteľnosti pod jej chatou vzniká bezdôvodné obohatenie aj napriek tomu, že je podielovou spoluvlastníčkou predmetnej spoločnej nehnuteľnosti v rozsahu, ktorý značne presahuje rozlohu stavbou zabratej plochy. Z odôvodnení súdu sa dá usúdiť, že súd uznáva len také užívanie plochy spoločnej nehnuteľnosti pod stavbou, ktoré je založené na prenájme tejto plochy zo súhlasom všetkých spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti a neuznáva samostatné majetkové právo jednotlivého spoluvlastníka ako podklad oprávneného užívania tejto plochy, čo však nemá oporu v platnom právnom poriadku.

Namietala, že spoluvlastnícky podiel je síce vždy ideálny, avšak predmet spoluvlastníctva je reálny. Užívaním tohto predmetu vždy dochádza k interakcii spoluvlastníka s konkrétnym predmetom či jeho konkrétnou časťou. Pri tejto interakcii môže dochádzať k vzájomnej konkurencii spoluvlastníkov. Táto konkurencia sa musí brať ako prirodzená súčasť užívania, inak by niektoré aspekty užívania neboli možné, čo by bolo v priamom rozpore s právom veci užívať. Každý spoluvlastník má ku každej osobitne uchopiteľnej časti veci rovnaké právo užívať ju. Reálne užívať takto osobitne uchopiteľnú časť veci však v danom momente môže len spoluvlastník, ktorý ju už má uchopenú. Spoluvlastníctvom nie je určené, ktorá konkrétna časť to má byť, takže nech je to hociktorá časť, vždy ide o oprávnenú interakciu. Pri posudzovaní miery užívania teda v skutočnosti nie je podstatné, čo konkrétne, ale v akom rozsahu z celku sa užíva. Pri obsadení plochy pozemku rozsah vychádza z rozlohy obsadenej plochy a môže byť modifikovaný relatívnym hospodárskym významom konkrétnej plochy. V konaní bolo preukázané, že jej spoluvlastnícky podiel na spoločnej nehnuteľnosti predstavuje viac ako 2000 m² plochy, avšak plocha zabraná chatou nie je viac ako 100 m². Hoci judikatúra, ktorá sa zaoberá právnymi dôsledkami plynúcimi z rozsahu užívania spoločnej veci sa rôzni, v konaní nebolo odkázané na žiadnu judikatúru, ktorá vyvodzuje bezdôvodné obohatenie ako následok užívania spoločnej veci, ktoré nepresahuje rozsah spoluvlastníckeho podielu.

Názor súdu prvej inštancie (bod 22. odôvodnenia), podľa ktorého sú splnené zákonné predpoklady podľa § 451 Občianskeho zákonníka pre vznik bezdôvodného obohatenia získaného plnením z dôvodu, ktorý odpadol, a to vypovedaním dlhodobej nájomnej zmluvy zo strany prenajímateľa, neberie do úvahy zmenu právnych pomerov, ktoré nastali s odstupom doby po vypovedaní zmluvy a znamenajú nový právny stav. Až do doby, kým žalobca sám a bez udania dôvodu 10.10.2018 nevypovedal zmluvu o nájme

(s účinnosťou k 01.02.2019), právny základ pre užívanie plochy pod chatou skutočne vytvárala nájomná zmluva. Žalobca vypovedal zmluvu o nájme v dobe, kedy ešte nebola spoluvlastníčkou spoločnej nehnuteľnosti. Tým odpadol právny dôvod, na základe ktorého bola plocha pod chatou užívaná. V tomto bode možno s názorom súdu o vzniku bezdôvodného obohatenia odpadnutím dôvodu súhlasiť. Následne aj vydávala bezdôvodné obohatenie vo výške požadovanej žalobcom. Získaním podielu na predmetnej nehnuteľnosti dňom 27.11.2019 však nadobudla nový právny dôvod na užívanie plochy pod chatou – spoluvlastníctvo, čím dôvod na vydávanie bezdôvodného obohatenia zanikol. „Plnenie z dôvodu, ktorý odpadol,“ teda nemožno v spornom prípade použiť ako kvalifikáciu bezdôvodného obohatenia. Keďže rozloha chatou zastavanej plochy predstavuje len zlomok z rozlohy spoločnej nehnuteľnosti pripadajúcej na jej podiel, nemožno na odôvodnenie záveru o bezdôvodnom obohatení odkazovať ani na judikatúru vychádzajúcu z predpokladu neoprávnenosti užívania spoločnej veci nad rozsah vyplývajúci z veľkosti podielu.

Podľa jej názoru, ak existujú nejaké dôvody na vyrovnanie za výhradné užívanie spoločnej veci (alebo jej časti) len niektorými zo spoluvlastníkov, treba ich hľadať a riešiť

v rovine hospodárenia s vecou, čo je pojem, na ktorý Občiansky zákonník síce odkazuje, ale nikde nie je ďalej rozvedený. Z významu pojmu sa však dá odvodiť, že pokiaľ ide o užívanie veci, pri hospodárení ide len o peniazmi vyjadriteľné aspekty užívania. Medzi pojmi užívanie a hospodárenie nie je znak rovnosti – ide o rozdielne, čiastočne sa prekrývajúce javy. Dá sa obrazne povedať, že hospodárením je len to, čo sa dá zaúčtovať. Hospodárenie so spoločnou nehnuteľnosťou má na základe zákona o pozemkových spoločnostiach niektoré špecifiká, tie sa však netýkajú majetkových práv spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti pri jej individuálnom užívaní. Spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti teda nemôžu byť vo svojich užívateľských právach obmedzovaní nad rámec hospodárenia spoločnosti so spoločnou nehnuteľnosťou. Je zrejme, že jej právo na užívanie plochy pod chatou vyplýva zo samotného vlastníctva a nemôže byť podmienené rozhodnutiami o hospodárení, ktoré sú už zo svojej podstaty výsledkom zmluvného procesu medzi spoluvlastníkmi. Opodstatnená úvaha z pohľadu hospodárenia so spoločnou vecou o vyrovnaní za výhradné obsadenie nejakej plochy niektorým zo spoluvlastníkov môže vychádzať len z toho, aký by bol z tejto plochy výnos, ak by s ňou spoločnosť mohla plne disponovať. Žalobca by teda od nej mal požadovať náhradu spojenú s takto ušlým výnosom, ktorá sa dá pomerne presne vyčíslieť vo forme ušlého zisku. To je napokon aj spôsob a právny dôvod vyrovnania, ktorý žalobcovi navrhovala, ako vyplýva z korešpondencie priloženej k žalobe. Čo sa týka určenia výšky ušlého výnosu v tomto konkrétnom prípade, jeho odôvodnenie výškou nájomného pod chatami, ktoré uplatňujú nájomcovia pozemkov v oblasti, zrejme nevychádza z reálneho posúdenia situácie z dôvodu stavebnej uzávery v oblasti. Javí sa jej preto správnejšie vychádzať z úvahy, že žalobcovi predmetná chata bráni na danom mieste pestovať les, a tak prichádza o výnos z takéhoto hospodárenia.

Namietala, že súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s ním citovanými judikátmi a ani vlastnými úvahami nevytvoril logické a konzistentné odôvodnenie svojho rozhodnutia. Keďže kvalifikovanie nároku žalobcu ako „vydanie bezdôvodného obohatenia“, je v rozpore so zákonom, považuje žalobu za bezdôvodnú.

4.

Žalobca nevyužil svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu žalovanej.

5.

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie zo skutočností zadokumentovaných v spise dospel k správny skutkovým zisteniam, vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil. Nakoľko odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 220 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov, v plnom rozsahu sa s ním stotožňuje a v podstatných bodoch naň odkazuje. Na zdôraznenie správnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozsahu viazanosti odvolacími dôvodmi poukazuje iba na niektoré ďalšie skutočnosti (§ 387 ods. 2 CSP).

6.

V súdnej veci je podstata odvolacej argumentácie žalovanej primárne založená na názore, že získaním podielu na predmetnej nehnuteľnosti dňom 27.11.2019 nadobudla nový právny dôvod na užívanie plochy pod chatou, a to spoluvlastníctvo, čím sa stala podielovou spoluvlastníčkou predmetnej spoločnej nehnuteľnosti v rozsahu, ktorý značne presahuje rozlohu stavbou zabratej plochy s tým, že z pohľadu hospodárenia so spoločnou vecou vyrovnanie za výhradné obsadenie nejakej plochy niektorým zo spoluvlastníkov môže vychádzať len z toho, aký by bol z tejto plochy výnos, ak by s ňou spoločnosť mohla plne disponovať a žalobca by teda od nej mal požadovať náhradu spojenú s takto ušlým výnosom, ktorá sa dá pomerne presne vyčíslieť vo forme ušlého zisku (ktorý spôsob vyrovnania žalobcovi navrhovala), nie vydanie bezdôvodného obohatenia.

7.

Z podaní žalovanej je zrejmé, že namieta len titul – právny dôvod, na podklade ktorého, je ochotná žalobcovi platiť za jej výhradné užívanie pozemku (tvoriaceho súčasť spoločnej nehnuteľnosti) pod rekreačnou chatou, ktorej je vlastníčka.

8.

Odvolaiteľka na jednej strane tvrdí, že každý spoluvlastník má ku každej osobitne uchopiteľnej časti veci rovnaké právo užívať ju, čo však následne dementuje tvrdením, že reálne užívať takto osobitne uchopiteľnú časť veci v danom momente môže len spoluvlastník, ktorý ju už má uchopenú. Odvolaiteľka však opomína, že užívania spoločnej nehnuteľnosti nie je založené na tom, že spoluvlastník sa rozhodne (a následne aj bude) užívať konkrétnu časť spoločnej veci výlučne sám ako to evokujú úvahy odvolaiteľky. Podielové spoluvlastníctvo nemožno zamieňať s vlastníctvom výlučným. Odvolací súd považuje za zásadnú tú skutočnosť, že časť spoločnej nehnuteľnosti, na ktorej je rekreačná chata vo výlučnom vlastníctve žalovanej postavená, užíva pochopiteľne výlučne len žalovaná a ostatní podieloví spoluvlastníci, ktorým svedčí rovnaký dôvod na užívanie aj tejto časti spoločnej nehnuteľnosti, sú z užívania tejto zastavanej plochy fakticky vylúčení.

9.

Užívanie nad rámec spoluvlastníckeho podielu nemožno podľa názoru odvolacieho súdu vykladať len v striktno matematickej rovine logicky tak, že sa jedná o užívanie spoločnej veci vo väčšom rozsahu ako prináleží podľa podielu, ale v okolnostiach konkrétnej veci je potrebné „užívaním nad rámec spoluvlastníckeho podielu“ rozumieť aj taký stav, kedy spoluvlastník užíva konkrétnu určenú časť spoločnej veci výlučne sám takým spôsobom, ktorý prakticky ani neumožňuje užívať túto konkrétnu časť spoločnej veci inému jej spoluvlastníkovi.

10.

Nakoľko zákon č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách situáciu, keď člen pozemkového spoločenstva užíva spoločnú nehnuteľnosť nad rámec spoluvlastníckeho podielu, osobitne neupravuje, bolo potrebné aplikovať režim Občianskeho zákonníka.

11.

Podľa § 2 ods. 2 zákon č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách na práva a povinnosti vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti a vlastníkov spoločne obhospodarovaných nehnuteľností sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak § 8 ods. 1, § 9 ods. 1 až 3 a 7 až 12, § 10 ods. 4 a § 15 ods. 2 až 5 neustanovujú inak.

12.

Súd prvej inštancie náležite a presvedčivo odôvodnil, prečo nárok žalobcu posúdil podľa skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia získaného plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

13.

V danom prípade, keď prospech žalovanej spočíva vo výlučnom užívaní zastavanej časti spoločnej nehnuteľnosti bez toho, aby ostatným spoluvlastníkom poskytla primerané protiplnenie, považuje odvolací súd právne posúdenie takéhoto konania ako bezdôvodného obohatenia opodstatnené, a to za použitia analógie legis (§ 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

14.

Nieť pochýb o tom, že nárok žalobcu nie je možné subsumovať pod náhradu škody, nakoľko samotná konštrukcia zodpovednostného vzťahu je postavená na odlišných predpokladoch svojho vzniku, než je tomu v prípade bezdôvodného obohatenia. V súdnej veci neboli splnené zákonné predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu.

15.

Nárok žalobcu nemožno kvalifikovať ako ušlý zisk (tak ako požaduje odvolaiteľka). Ušlý zisk je kategóriou škody a v súlade s konštantnou judikatúrou súdov sa definuje ako ujma spočívajúca v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je tomu u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu. Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu veci (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti).

16.

Odvolačný súd uzatvára, že záver súdu prvej inštancie bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd prvej inštancie viedli k prijatiu rozhodnutia.

17.

Keďže v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, je nadbytočné, aby odvolací súd opakovane vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje.

18.

Odvolačný súd akcentuje, že len sama polemika s rozhodnutím súdu prvej inštancie alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Porušením práva na spravodlivý proces nie je iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany, resp. strán sporu.

19.

V zmysle konštantnej judikatúry (napr. uznesenia sp.zn. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 342/2010) odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní teda nemá odpovedať na každú námietku alebo argument uvedený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

20.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej vecne správny potvrdil. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorý plne zodpovedá vzájomnému procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

21.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP. Úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalobca, a to v celom rozsahu, preto mu voči žalovanej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko však žalobcovi v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, odvolací súd mu, vychádzajúc zo zásady hospodárnosti konania, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Takéto „jednoetapové“ rozhodnutie o náhrade trov konania (súčasne o samotnom nároku ako i o jeho výške) zodpovedá východiskám a záverom ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 72/2018).

22.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)